

T-43/02. sz. ügy

Jungbunzlauer AG
kontra
az Európai Közösségek Bizottsága

„Verseny – Kartellek – Citromsav – EK 81. cikk – Bírság – A 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése – Magatartás betudhatósága a leányvállalatnak – Büntetések jogszerűségének elve – Bírságkiszabási iránymutatás – Az arányosság elve – A ne bis in idem elve – Iratbetekintési jog”

Az Elsőfokú Bíróság ítélete (harmadik tanács), 2006. szeptember 27. II - 3448

Az ítélet összefoglalása

- 1. Közösségi jog – Általános jogelvek – Jobbiztonság*
- 2. Verseny – Bírságok – Összeg – Meghatározás
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés; 98/C 9/03 bizottsági közlemény)*

3. *Verseny – Közösségi szabályok – Jogsértések – Betudhatóság
(EK 81. cikk, (1) bekezdés)*

4. *Verseny – Bírságok – Összeg – Meghatározás – Szempontok – A piacra gyakorolt tényleges hatás
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés; 98/C 9/03 bizottsági közlemény, 1.A. pont, első bekezdés)*

5. *Verseny – Bírságok – Összeg – Meghatározás – Szempontok – A jogsértés súlya
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk)*

6. *Verseny – Bírságok – Összeg – Meghatározás – Szempontok – A jogsértés súlya
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés)*

7. *Verseny – Bírságok – Összeg – Meghatározás – Szempontok – A jogsértés súlya
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés)*

8. *Verseny – Bírságok – Összeg – Meghatározás
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés; 98/C 9/03 bizottsági közlemény)*

9. *Verseny – Bírságok – Összeg – Meghatározás – Szempontok – A jogsértés súlya
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés)*

10. *Verseny – Bírságok – Összeg – Meghatározás – Szempontok – A jogsértés súlya – Enyhítő körülmények
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk; 98/C 9/03 bizottsági közlemény, 3. pont)*

11. *Verseny – Bírságok – Közösségi szankciók és valamely tagállamban vagy harmadik államban a nemzeti versenyjog megsértése miatt kiszabott szankciók
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk)*

12. *Verseny – Bírságok – Összeg – Közösségi szankciók és valamely tagállam hatóságai által a nemzeti versenyjog megsértése miatt kiszabott szankciók (17. tanácsi rendelet, 15. cikk)*
13. *Verseny – Bírságok – Összeg – Meghatározás (EK 81. cikk, (1) bekezdés és EK 82. cikk; EGT-megállapodás, 53. cikk, (1) bekezdés; 17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés)*
14. *Verseny – Közigazgatási eljárás – A védelemhez való jog tiszteletben tartása – Iratbetekintés (EK 81. cikk, (1) bekezdés; 17. tanácsi rendelet, 19. cikk, (1) bekezdés)*
15. *Verseny – Bírságok – Összeg – A Bizottság mérlegelési jogköre – Bíróági felülvizsgálat (EK 229. cikk)*

1. A jogszerűség elve a jogbiztonság elvével együtt járó elv, amely utóbbi a közösségi jog egyik alapelvét képezi, és megköveteli, hogy minden közösségi szabályozás, különösen amelyek szankciókat szab ki, vagy azok kiszabását lehetővé teszi, világos és egyértelmű legyen, avégett hogy a jogalanyok félreérthetőség veszélye nélkül megismerhessék jogaikat és kötelezettségeiket, és ezeknek megfelelően járhatnak el.

Ezen elv – amely a közösségi jog általános jogelvei közé tartozik, és a tagállamok közös alkotmányos hagyományainak alapját képezi, amelyet több nemzetközi szerződés elismert, többek között az emberi jogok európai egyezményének 7. cikke, különösen a jogsértéseket és büntetőjogi szankciókat illetően –, egyaránt vonatkozik a büntetőjogi jellegű normákra, valamint a köz-

igazgatási szankciót kiszabó, illetve annak kiszabását lehetővé tevő külön közigazgatási eszközökre is. Ezen elv nemcsak a jogsértés tényálláselemeit megállapító rendelkezésekre, hanem az e jogsértések következményeit meghatározó rendelkezésekre is alkalmazandó.

E tekintetben az említett egyezmény 7. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy a törvénynak világosan meg kell határoznia a jogsértéseket és a hozzájuk kapcsolódó büntetéseket. E feltétel akkor teljesül, ha a jogalany a releváns rendelkezés megfogalmazásából, szükség esetén a bíróságok által nyújtott értelmezés

segítségével, megtudhatja, hogy mely cselekmények és mulasztások vonják maguk után a büntetőjogi felelősséget.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az egyezmény 7. cikkének (1) bekezdése nem követeli meg a szankciók kiszabása alapjául szolgáló rendelkezések megfogalmazásának olyan mértékű pontosságát, hogy az e rendelkezések megsértésének esetleges következményei teljes bizonyossággal előre láthatóak legyenek. Ezen ítélkezési gyakorlat szerint a rendelkezés megfogalmazásának pontatlansága nem feltétlenül vonja maga után e 7. cikk megsértését. Az e cikkben használt jog fogalma megfelel az egyezmény többi cikkében használt törvény fogalmának. Továbbá számos törvény nem nyújt teljes pontosságot, és közöttük számos a túlzott merevség elkerülése, illetve a változó helyzetekhez való alkalmazkodás érdekében többé-kevésbé homályos kifejezéseket használnak, amelyek értelmezése és alkalmazása a gyakorlat függvénye. Ugyanakkor minden törvény feltételez bizonyos minőségi feltételeket, többek között a hozzáférhetőséget és az előre láthatóságot. Önmagában az, hogy a törvény mérlegelési jogkörrel ruház fel, nem ütközik az előre láthatóság követelményébe, amennyiben e jogkör terjedelme és a gyakorlására vonatkozó szabályozás kellően világosan van meghatározva, tekintettel a jogszerű célra, azaz a jogalany számára megfelelő védelem biztosítására az önkénnyel

szemben. Végül a használt fogalmak meghatározottságának értékelésekor a törvény szövegén kívül az Emberi Jogok Európai Bírósága figyelembe veszi az állandó és megjelent ítélkezési gyakorlatot.

Egyébként a tagállamok közös alkotmányos hagyományainak figyelembevétele nem teszi lehetővé a közösségi jog egyik alapelvét képező jogszerűség elvének ettől eltérő értelmezését.

(vö. 71–73., 75–81. pont)

2. A versenyjog terén az a tény, hogy a vállalkozások nem tudják előre meghatározni a bíróság pontos mértékét, amelyet a Bizottság az egyedi esetben kiszab, nem bizonyíthatja azt, hogy a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése sérti a jogszerűség elvét.

Ugyanis a jogszabály túlzott merevségének elkerülése, valamint a jogszabály adott helyzetre alkalmazhatóvá tétele érdekében meg kell engedni bizonyos fokú előre nem láthatóságot az adott

jogsértésre kiszabható szankciók tekintetében. Az olyan bírság, amelynek adott jogsértés esetén kiróható minimum, illetve maximum összege között megfelelően meghatározott eltérések lehetségesek, hozzájárulhat e szankció hatékonyságához, mind az alkalmazás, mind az elrettentő erő szempontjából.

E tekintetben a Bizottság nem rendelkezik korlátlan mérlegelési mozgástérrel a versenyjogi szabályok megsértése esetén kiszabható bírságokat illetően, mivel tiszteletben kell tartania az érintett vállalkozás forgalma alapján meghatározott 10%-os küszöböt. Egyébként az érintett vállalkozás forgalmának a 10%-a ésszerű felső határ; tekintettel a kartellekhez hasonló jogsértések esetében a Bizottság által képviselt érdekekre. Ráadásul a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése alapján kiszabható bírságok ésszerűségét nem abszolút módon kell megítélni, hanem a jogsértő forgalmának fényében, relatív módon.

Ekképpen a Bizottságnak figyelembe kell vennie az általános jogelveket, különösen az arányosság és az egyenlő bánásmód elvét, valamint azokat a feltételeket és

számítási módot is, amelyeket a bírságok összegének megállapításakor kell alkalmaznia.

Egyébiránt a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében meghatározott feltételek alapján a Bizottság maga is olyan határozathozatali gyakorlatot vezetett be, amely a nyilvánosság előtt ismert és hozzáférhető. Míg a Bizottság korábbi határozathozatali gyakorlata önmagában valóban nem köti a Bizottságot a bírság összegének meghatározásakor, az egyenlő bánásmód elvének értelmében, amely elv a Bizottság által tiszteletben tartandó jogi alapelv, a Bizottság nem kezelhet összehasonlítható helyzeteket eltérően, vagy eltérő helyzeteket azonos módon, kivéve ha e bánásmód objektíve igazolt.

Mindezen felül az átláthatóság, valamint az érintett vállalkozások jogbiztonságának növelése érdekében a Bizottság iránymutatást adott ki, amelyben kifejti azokat a számítási módszereket, amelyeket magára nézve minden egyedi esetben kötelezőnek tekint.

Végül a Bizottság határozatának – összhangban az EK 253. cikkel – indokolást kell tartalmaznia, többek között a kisza-

bott bírság összegét, valamint a választott módszert illetően. Ezen indokolásból világosan és egyértelműen ki kell tűnnie a Bizottság gondolatmenetének, úgy, hogy az érdekelték megismerhessék a meghozott intézkedést alátámasztó körülményeket, annak érdekében, hogy eldönthessék, kívánnak-e közösségi bírósághoz fordulni, és hogy adott esetben e bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét.

hogy a társaság továbbra is létezik mint jogalany, nem zárja ki azt, hogy a közösségi versenyjog tekintetében e társaság bizonyos tevékenységeinek átadása következhessen be, és az utód váljon felelőssé az előd által elkövetett cselekményekért.

(vö. 122., 132. pont)

(vö. 82–91. pont)

3. Az EK 81. cikk (1) bekezdésének, amikor megtilt a vállalkozásoknak minden olyan megállapodást vagy összehangolt magatartást, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja a közös piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, olyan gazdasági társaságok a címzettjei, amelyek olyan anyagi és személyi tényezők összességéből állnak, amelyek e rendelkezésben említett jogsértés elkövetésében részt vehetnek.

4. A 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás 1.A. pontja első bekezdésének értelmében a bírságoknak a jogsértés súlyának függvényében végzett számításához a Bizottság különösen figyelembe veszi a jogsértés piacra gyakorolt tényleges hatását, ha ez a hatás mérhető. A kartellnek e mérhető hatását kellőképpen bizonyítottnak kell tekinteni, amennyiben a Bizottságnak módjában áll közvetlen és megbízható mutatókat nyújtani annak ésszerű valószínűséggel való jelzésére, hogy a kartell hatást gyakorolt a piacra.

Amennyiben a jogsértés elkövetésének pillanata és azon pillanat között, amikor az érintett vállalkozásnak ezért felelnie kell, a csoportnak azon a piacon folytatott magatartásáért felelős társaság, amely piacon megsértették a versenyszabályokat, átruházza tevékenységeit e csoport egy másik társaságára, a tény,

Valamely kartell érintett piacra gyakorolt hatásának vizsgálata szükségszerűen bizonyos elméletek felállításához vezet. Ezzel kapcsolatosan a Bizottságnak különösen azt kell megvizsgálnia, milyen szintű lett volna a kérdéses termék ára, ha a kartell nem állt volna fenn. Vagyis

az árak tényleges alakulása okainak vizsgálatakor kockázatos ezen okok mindegyikének külön jelentőséget biztosítani. Azon objektív körülményt kell figyelembe venni, hogy az árkartell miatt a felek pontosan az árakkal való versenyzéshez kapcsolódó szabadságukról mondtak le. Tehát a kartell feleinek ezen önkéntes tartózkodásán túli tényezőkből eredő befolyás felmérése szükségszerűen ésszerűen valószínűsíthető következtetéseken, és nem pontosan mérhető tényeken alapul.

terheli a Bizottságot, amikor a kartell esetében kell magának a jogsértésnek a megtörténtét bizonyítania. A kartell piacra gyakorolt konkrét hatásának figyelembevételéhez elegendő, ha a Bizottság „jó okokkal [támasztja alá] ezek figyelembevételét”.

(vö. 161. pont)

Ennélfogva – hacsak nem akarjuk megfosztani az iránymutatás 1 A. pontjának első bekezdésében meghatározott ismérvet annak hatékonyságától – nem kifogásolható, hogy a Bizottság a versenyellenes célú – vagyis, mint az árra vagy a kvótákra irányuló – kartellnek az érintett piacra gyakorolt tényleges hatására támaszkodott e hatás mennyiségi meghatározása, illetve számszerű értékelése nélkül.

6. A versenyjog megsértése súlyának meghatározása során különösen figyelembe kell venni a kifogásolt magatartás jogszabályi és gazdasági hátterét. E tekintetben a jogsértés piacra gyakorolt konkrét hatásának értékelése során a Bizottságnak figyelembe kell vennie, hogy milyen lett volna a verseny a jogsértés nélkül.

(vö. 151–155. pont)

5. A versenyjog terén az a bizonyítási teher, amely a jogsértés által az érintett piacra gyakorolt hatás fennállásával kapcsolatban hárul a Bizottságra, amennyiben a bírságoknak a jogsértés súlya alapján történő kiszámításakor figyelembe veszi, kevésbé súlyos, mint az, ami akkor

Egyrésről ebből az következik, hogy az árakra vonatkozó kartellek esetében meg kell állapítani – ésszerű valószínűséggel –, hogy a megállapodások ténylegesen lehetővé tették az érintett vállalkozások számára, hogy a kartell hiányában érvényesülő áraknál magasabbakat érjenek el. Másrésről ebből az következik, hogy – tekintettel a fennálló gazdasági és esetleges jogszabályi háttérre – a Bizottságnak értékelése során

az érintett piac összes objektív körülményét figyelembe kell venni. Adott esetben figyelembe kell venni az „objektív gazdasági tényezők” fennállását, amiből az derül ki, hogy a „szabad verseny” keretében az árszintek nem ugyanúgy alakultak volna, mint ahogy az alkalmazott árak alakultak.

is, amelyek a jogsértés nagyságáról nyújtanak tájékoztatást. Másrészt az is következik ebből, hogy ezen adatok egyikének sem szabad aránytalan jelentőséget tulajdonítani a mérlegelendő egyéb tényezőkhez képest, azaz a megfelelő bírság megállapítása nem lehet a teljes forgalomra alapozott egyszerű számítás eredménye.

(vö. 177–179. pont)

(vö. 213–214., 227. pont)

7. A versenyjog megsértésének súlyát számos tényező függvényében kell értékelni, úgy mint például az ügy sajátos körülményei és összefüggései, anélkül azonban, hogy létezne kötelezően figyelembe veendő szempontok kötelező vagy kimerítő listája.

A jogsértés súlyának mérlegelésekor figyelembe veendő tényezők között az esettől függően szerepelhet a jogsértés tárgyát képező áru értéke és mennyisége, valamint a vállalkozás mérete és gazdasági ereje, és ennél fogva a hatás, amelyet az érintett piacra tudott gyakorolni. Ebből egyrészt az következik, hogy a bírság összegének meghatározására tekintettel figyelembe lehet venni nem csupán a vállalkozás teljes forgalmát, amely információval szolgál, ha mégoly hozzátétőleges és tökéletlen módon is, a méretre és a gazdasági erőre vonatkozóan, hanem az érintett vállalkozásoknak a releváns piacon lévő piaci részesedéseit

8. A versenyjog azonos megsértésében részt vevő különböző vállalkozásokkal szemben kiszabandó bírságok összegének meghatározását illetően a Bizottságnak jogában áll – a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatásával összhangban – a bírságok összegét nem az érintett vállalkozásoknak a szóban forgó piacon megvalósított forgalma alapján megállapítani, hanem mindegyik érintett vállalkozással szemben a jogsértés jellege alapján meghatározott abszolút összeget megállapítani a bírság kiszámításának kiindulópontjaként, és ezen összeget aztán minden egyes érintett

vállalkozás tekintetében több tényező alapján módosítani.

(vö. 223. pont)

9. Az arányosság elve azt követeli meg, hogy a közösségi intézmények jogi aktusai ne haladják meg a kitűzött cél elérésére alkalmas és az ahhoz szükséges mértéket.

A bírságok kiszámításakor a jogsértés súlyát számos tényező függvényében kell értékelni, és e tényezők közül egyiknek sem szabad a többi mérlegelési tényezőhöz képest aránytalan fontosságot tulajdonítani.

Az arányosság elve ebben az összefüggésben azzal jár, hogy a Bizottságnak a jogsértés súlyának értékelése során figyelembe vett tényezőkkel arányosan kell meghatározni a bírság összegét, és hogy e tényezőket egységes és objektíven igazolható módon kell alkalmazni.

(vö. 226–228. pont)

10. A 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás 3. pontjának első bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bírság alapösszege olyan enyhítő körülmények hatására csökken, mint például „a jogsértés kizárólag passzív módon vagy követő szerepben történő elkövetése”.

Valamely vállalkozás kartellen belüli passzív szerepének megítélésekor figyelembe vehető tényező lehet többek között az, ha a kartell többi tagjához képest érezhetően ritkábban vesz részt a kartelltalálkozókon, vagy ha a jogsértés tárgyát képező piacra később lép be, függetlenül a jogsértésben való részvétel időtartamától, vagy ha a jogsértésben részt vett valamely másik vállalkozás képviselője erre vonatkozóan kifejezetten nyilatkozatot tesz. Egyébként a kartell valamely tagjának a „kizárólag passzív” szerepe azt jelenti, hogy az érintett vállalkozás „visszafogottan” viselkedik, vagyis nem vesz részt aktívan a versenyellenes megállapodás vagy megállapodások kidolgozásában.

Nem elegendő tehát az, hogy a kartell bizonyos időszakaiban vagy a kartell bizonyos megállapodásait illetően az érintett vállalkozás „visszafogottan”

viselkedett. E tekintetben a találkozóik összehívása, a napirend megtervezése, a találkozókra tekintettel előkészítő iratok szétosztása összeegyeztethetetlen a visszafogott, passzív szereppel. Az ilyen kezdeményezések kedvező és aktív hozzáállásra utalnak az érintett vállalkozás részéről a kartell kidolgozása, folytatása és ellenőrzése kapcsán.

versenytársakkal való megállapodás ellenére többé-kevésbé független üzletpolitikát folytat a piacon, lehet, hogy egyszerűen csak a saját előnyére próbálja felhasználni a kartellt.

(vö. 251–252., 254–255.,
257–, 267–269. pont)

Ugyanezen 3. pont második francia bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bírság alapösszege enyhítő körülmények hatására csökken a jogsértő megállapodások nemteljesítése esetén. Erre vonatkozóan fontos azt megállapítani, hogy a vállalkozás által előadott körülmények jelleghűknél fogva megalapozhatják-e azt, hogy azon időtartam során, amíg a jogsértő megállapodások részese volt, azok teljesítését ténylegesen gátolta-e azzal, hogy a piacon versenyző magatartást követett.

11. A *ne bis in idem* elve tiltja, hogy ugyanazt a személyt ugyanazon jogsértő magatartás miatt egyazon védett jogi tárgy védelmében többször szankcionálják. Ezen elv alkalmazása három konjunktív feltétel teljesüléséhez kötött: a tényállás azonossága, a jogsértés elkövetőjének azonossága és a védett jogi tárgy azonossága.

Így valamely vállalkozás ellen lehet jogszerűen ugyanazért a jogsértő magatartásért két párhuzamos eljárást folytatni, és kétszer szabni ki szankciót, egyrészt az érintett tagállami, másrésztől a közösségi illetékes hatóság által, amennyiben ezen említett eljárások különböző célokat követnek, és a megsértett normák nem egyeznek.

Ugyanakkor azon tény, hogy valamely vállalkozás – amely versenytársaival összehangolja árait – piaci magatartása nem felel meg a versenytársakkal kötött megállapodásnak, nem kell feltétlenül enyhítő körülményként figyelembe venni a kiszabandó bírság meghatározásakor. Ugyanis az olyan vállalkozás, amely a

Ennélfogva a *ne bis in idem* elve még kevésbé alkalmazható olyan ügyben, ahol az egyrésztől a Bizottság, másrésztől egy

harmadik állam hatóságai által indított eljárások és kiszabott szankciók nyilvánvalóan nem ugyanazokat a célokat követik. Ugyanis, míg az első esetben az Európai Unió, illetve az Európai Gazdasági Térség területén a torzulásmentes verseny megőrzése, a második esetben egy harmadik ország piacának védelme a cél. A védett jogi tárgy azonosságának feltétele, amely a *ne bis in idem* elvének alkalmazásához szükséges, így nem teljesül.

róról van szó, amelyeket következképpen közösségi területen elkövetett jogsértésért szabtak ki.

Ugyanakkor a méltányosság követelményének kötelező figyelembevétele egyrészt a tagállamok nemzeti piaci és a közös piac közötti magas szintű függőségéből adódó, másrészt a Közösség és a tagállamok között ugyanazon területen fennálló kartellek tekintetében felmerülő hatáskörmegosztás különös rendszeréből ered.

(vö. 285–287. pont)

(vö. 290–291. pont)

12. A Közösség és a tagállamok között a kartellek tekintetében a különböző célok követése miatt felmerülő hatáskörmegosztás különös rendszeréből eredően elfogadható párhuzamos eljárások esetében a közösségi és a nemzeti szankció halmozásának lehetősége a méltányosság követelményének van alávetve. A méltányosság követelménye azzal jár, hogy a bírságok összegének a 17. rendelet 15. cikke szerinti meghatározásakor a Bizottságnak figyelembe kell vennie a vállalkozással szemben ugyanazon tényekért már kiszabott szankciókat, amennyiben valamely tagállam kartelljogának megsértéséért kiszabott szankció-

13. A Bizottság hatásköre arra, hogy bírságot szabjon ki a szándékosan vagy gondatlanul az EK 81. cikk (1) bekezdésébe vagy az EK 82. cikkbe ütköző jogsértést elkövető vállalkozásokkal szemben, az abból a célból a Bizottság rendelkezésére bocsátott eszközök közé tartozik, hogy az elláthassa a közösségi jog által ráruházott felügyeleti feladatot. Ez a feladat magában foglalja a kötelezettséget, hogy a Bizottság a Szerződés által lefektetett elvek versenyügyekben való alkalmazására és a vállalkozások magatartására ebbe az irányba történő befolyásolására irányuló általános politikát kövessen.

Ebből következőleg a Bizottság hatáskörébe tartozik, hogy elrettentő hatású

megerősítése céljából a bírságok összegének szintjéről döntsön, amikor meghatározott fajta jogsértések – a belőlük egyes érdekelt vállalkozások által nyerhető haszon miatt – még viszonylag gyakoriak, noha jogellenességük a közösségi versenypolitika kezdetétől fogva megállapítást nyert.

A Bizottság által követett elrettentési cél a vállalkozásoknak a Közösség vagy az Európai Gazdasági Térség területén tanúsított magatartására irányul. Következésképpen valamely vállalkozásra a közösségi versenyjogi szabályok megsértése miatt kiszabott bírság elrettentő ereje nem határozható meg kizárólag a vállalkozás különös helyzete, illetve az EGT-n kívüli harmadik államok versenyszabályainak tiszteletben tartása alapján.

(vö. 297–298., 300. pont)

14. Amennyiben a Bizottság a kifogásközlésre adott válasz adott részletére vagy az ilyen válaszhoz csatolt iratra kívánja alapítani a jogsértés fennállásának bizonyítását az EK 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazására irányuló eljárásban, az eljárásban érintett többi félnek lehetőséget kell biztosítani, hogy nyilatkozhassa-

nak az ilyen bizonyítékról. Ilyen körülmények között a kifogásközlésre adott válasz adott részlete vagy az e válaszhoz csatolt irat ugyanis a jogsértésben részt vett felek elleni terhelő bizonyítékot képez.

Az érintett vállalkozásnak kell bizonyítania, hogy a Bizottság által a határozatában elfogadott következtetés más lett volna, ha a dokumentumot – amelyet a vállalkozással nem közöltek, és amelyre a Bizottság a jogsértés megállapítása során támaszkodott – bizonyítékként elutasították volna.

Ha a Bizottság nem közöl mentő dokumentumot, az érintett vállalkozásnak csak azt kell bizonyítania, hogy e dokumentum nyilvánosságra hozatalának hiánya a hátrányára befolyásolhatta az eljárás lefolyását és a Bizottság határozatának tartalmát. Elegendő, ha a vállalkozás bebizonyítja, hogy az említett mentő dokumentumot fel tudta volna használni a védekezéséhez, abban az értelemben, hogy amennyiben a közigazgatási eljárás során ebbe betekinthezett volna, olyan tényezőkre tudott volna hivatkozni, amelyek nem egyeztek a Bizottságnak az ebben a szakaszban levont következtetéseivel, tehát bármilyen módon befolyásolhatta volna a Bizottság által a határozatban elfogadott értékelést, legalábbis az e vállalkozásnak felrótt magatartás súlyát és időtartamát illetően, és ebből következően a bírság szintjét. Ebben az összefüggésben annak lehetősége, hogy hozzáférhetővé nem tett dokumentum befolyásolhatta volna

az eljárás kimenetelét és a Bizottság határozatának tartalmát, csak bizonyos bizonyítékok előzetes vizsgálata után állapítható meg, annak nyilvánvalóvá tételéhez, hogy a hozzáférhetővé nem tett dokumentumok jelentősége – e bizonyítékok tekintetében – nem lett volna figyelmen kívül hagyható.

(vö. 343–344., 351. pont)

15. Mivel a Bizottság határozatának jogszerűsége ellen azon vállalkozás által – amellyel szemben a Bizottság a közöségi versenyjog megsértése miatt bírságot szabott ki – felhozott jogalapok egyike sem bizonyított, nincs helye a bírság csökkentésének az Elsőfokú Bíróság számára biztosított korlátlan felülvizsgálati jogkör értelmében.

(vö. 386. pont)